

จิตรกรรมเทคนิคผสม : อับสรสราน

MIXED TECHNIQUE PAINTING: APSORNSARAN

วิริยะ เงามาม¹, ดร.อลงกต เพชรศรีสุข²

Wiriyha Ngao-Ngam¹, Alongkot Pethsrisuk (Ph.D)²

babananapapa1234@gmail.com, alone_kot@hotmail.com

¹ นักศึกษาหลักสูตรทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

² อาจารย์ประจำหลักสูตรทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

¹ Bachelor Degree Student, Visual Art and Design, Faculty of Humanities and Social Science Surin Rajabhat University

² Lecturer, Program in Visual Art and Design, Faculty of Humanities and Social Science Surin Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเรื่องราวของนางอัปสรมาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสมที่แสดงออกถึงความสนุกสนานและสร้างมิติของรูปร่างรูปทรง โดยมีแรงบันดาลใจในรูปร่าง รูปทรง ท่าทางการร่ายรำของนางอัปสรมาสร้างสรรค์นางอัปสร คือตัวละครตัวหนึ่งตามตำราหรือนิยายเทพปกรณัมของอินเดีย ซึ่งพบหลักฐานทางศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับนางอัปสรในปราสาทหิน คือรูปสลักหินซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการสร้างงานศิลปะมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยโบราณ และอาจมีความเกี่ยวเนื่องไปสู่เรื่องของความเชื่อเช่นกัน เรื่องราวของนางอัปสรจึงเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้วิจัยในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการร่ายรำ โดยการจัดวางองค์ประกอบภาพให้มีจังหวะการเคลื่อนไหวของเส้น และความซับซ้อนของรูปทรง น้ำหนักและมิติของภาพรวมไปถึงการนำรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปะลัทธิคิวิบิสม์ที่ผู้วิจัยมีความสนใจมาเป็นแรงบันดาลใจ เพื่อเน้นให้เกิดความงามของรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสมชุด “อับสรสาณ”

คำสำคัญ: นางอัปสร, นางอัปสร, อับสรสาณ, จิตรกรรมเทคนิคผสม

Abstract

The research aimed to examine the story of the Apsorn angel in order to create a mixed-technique painting conveying enjoyment and pleasure and to create dimensions inspired by the shapes and dance postures of the Apsorn angel. The Apsorn or Apsara angel is a celestial character from Indian mythology discovered in an ancient stone castle and may also have a connection to faith and belief. Therefore, the story of the Apsorn angel was employed to create a painting of dancing with the rhythmic movement of the lines, the complexity of shapes, forms, values, and dimensions, as well as the integration of the creative style of cubism art emphasizing the beauty of geometric shapes into the creation of the “Apsornsaran” mixed-technique painting.

Keywords: Apsorn Angel, Apsara Angel, Apsornsaran, Mixed Technique Painting

ความเป็นมาและความสำคัญ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคหนึ่งได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมอินเดียทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเชื่อ ศาสนา วิถีชีวิต และศิลปกรรมอารยธรรมอินเดียเหล่านี้ เมื่อเข้าสู่อาณาจักรต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อและวิถีชีวิตของคนในอาณาจักรนั้น ๆ เป็นผลให้ศิลปกรรมแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไปตามอารยธรรม ดังเช่นงานศิลปกรรมที่ปรากฏในศิลปะเขมรหลายยุคสมัย โดยเฉพาะความเชื่อในเรื่องศาสนาฮินดูที่ปรากฏในงานสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมเพื่อรับใช้ศาสนา ทั้งศาสนสถาน เทวรูป ภาพสลักเรื่องเล่าและเหล่าเทพต่าง ๆ สะท้อนถึงอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียในอาณาจักรเขมร (พลอยชมพู ปุณณวนิชศิริ, 2556: 7) ศาสนสถานหรือปราสาทหินที่สร้างขึ้นในบริเวณอีสานใต้ก็ได้รับอิทธิพลความเชื่อเหล่านี้เช่นเดียวกัน ภาพสลักตามกำแพงปราสาทจะสลักรูปของเทพต่าง ๆ รวมถึงรูปสลักนางอัปสรเพื่อเล่าเรื่องราวที่เป็นเหตุการณ์สำคัญประดับตกแต่งเพื่อแสดงถึงเทพที่มีความศักดิ์สิทธิ์มิให้เห็นอยู่โดยทั่วไป

นางอัปสรเป็นนิยายเทพปกรณัมของอินเดีย พวกนางคือนางฟ้าจำพวกหนึ่ง แต่ไม่ใช่เทวีหรือนางฟ้าผู้ที่ได้สะสมบุญแล้วเกิดเป็นนางฟ้า อัปสรหรืออัปสราเกิดขึ้นเมื่อครั้งกวนเกษียรสมุทรเพื่อเอาน้ำอมฤตขึ้นมา การกวนเกษียรสมุทร เป็นทะเลน้ำมันตามคติความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เป็นวรรณกรรมมหากาพย์และในภควัตปุราณะ ซึ่งเล่าเรื่องถึงครั้งที่พระอินทร์เสด็จลงมาบนโลกและได้พบกับ ฤๅษีทิวาส ที่รับดอกไม้สักการะจากพระแม่ปารวตี แต่ฤๅษีเห็นว่าหากตนคล้องดอกไม้จาก พระแม่คงจะไม่เหมาะสม จึงได้ถวายดอกไม้แก่นั้นแก่พระอินทร์ เมื่อพระอินทร์รับดอกไม้แล้วจึงมอบแก่ พระชายาอีกต่อหนึ่ง แต่ด้วยกลิ่นของดอกไม้ทำให้พระชายามึนเมาจึงโยนดอกไม้ทิ้งไป ฤๅษีเห็นดังนั้นจึงโกรธคิดว่าเป็นการดูถูกน้ำใจตนจึงสาปแช่งพระอินทร์และบริวารให้อ่อนกำลังลงและพ่ายแพ้ในสงคราม เมื่อสาปแช่งดังนี้แล้วฤๅษีก็เดินจากไป พลันกำลังของเทวดาก็ลดลงกึ่งหนึ่ง และเมื่ออสูรทราบข่าวพระอินทร์โดนสาปแช่งจึงได้ยกทัพไปตีสวรรค์ ทำให้พระอินทร์พ่ายแพ้ รบก็ครั้งก็ไม่ชนะเลยสักครั้ง พระอินทร์จึงได้ไปขอความช่วยเหลือจากพระศิวะและพระพรหม แต่พระศิวะและพระพรหมไม่เห็นด้วยกับพระอินทร์ ด้วยถือว่าพรอันใดได้ให้ใครไปแล้วไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพรอันนั้นได้ พระอินทร์จึงเหลือที่พึ่งสุดท้ายคือพระนารายณ์ (พระวิष्ณุ) ให้ช่วย ซึ่งพระนารายณ์ก็แนะนำให้ไปทำพิธีกวนเกษียรสมุทรในทะเลน้ำมัน เพื่อให้ได้น้ำอมฤตมาดื่มจะได้มีพลังและไม่ม้วยวันตาย ซึ่งนางอัปสรเป็นหนึ่งในสิบสี่สิ่งที่เกิดมาจากการเกษียรสมุทร ปรากฏในมหากาพย์มหากาพย์มหากาพย์ของประเทศอินเดีย คำว่า “อัปสร” นั้น มาจากคำว่า “อัป” หมายถึง “น้ำ” และ “สร” หมายถึง “การเคลื่อนไป” อัปสร จึงหมายถึง “ผู้ที่เคลื่อนไปในน้ำ” อันเป็นจุดกำเนิดของนาง ทว่าโดยทั่วไปถือว่านางเป็นชาวสวรรค์ ในเรื่องเล่าของอินเดียมีการกล่าวถึงนางอัปสรไว้มากมาย นับว่าเป็นตัวละครที่สำคัญตัวหนึ่งใน เทพปกรณัมของอินเดีย ไม่น้อยไปกว่าเทพเจ้าและชาวสวรรค์อื่น ๆ (unzeen, 2563) นางอัปสรเป็นสตรีที่มีความงดงาม ประดับประดาด้วยเครื่องทรงที่วิจิตร แต่ไม่มีเทวดาหรืออสูรตนใดรับเป็นคู่ครอง พวกนางจึงทำหน้าที่สร้างความรื่นรมย์บนสวรรค์ขับกล่อมดนตรีแก่เทวดาทั้งหลาย นางอัปสรในศิลปกรรมพบเห็นโดยทั่วไปตามปราสาทเขมรจะสลักรูปที่เป็นเหตุการณ์สำคัญของเทพต่าง ๆ ไว้บนทับหลังของปราสาทรวมถึงรูปสลักนางอัปสรเป็นส่วนประกอบ ในปัจจุบันพบเห็นได้ทั้งประติมากรรมและจิตรกรรม จากทำร้ายร้ายของนางอัปสรที่ปรากฏบนผนังหินที่มีลักษณะการยกแขนหักข้อศอก งอเข่าอวดท่าทางลีลาการใช้แขน ขา ลำตัวและศีรษะมีความอ่อนโยน โดยทุกส่วนของร่างกายกระชับและกลมกลืนกัน มีลีลาท่าทางการร้ายร้ายอันงดงาม ตรึงตา ตรึงใจ

ผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับท่าทางร้ายรำของนางอัปสร จึงนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสมในลักษณะผลงานกึ่งนามธรรม โดยมีแนวความคิดในการแสดงออกถึงการร้ายรำที่มีความสนุกสนาน หยิบยกเอาท่าทางการร้ายรำของนางอัปสรมาปรับเปลี่ยนดัดแปลง เพิ่มลดตัดทอนจากรูปลักษณะเดิมที่เป็นรูปสลักหินบนกำแพงปราสาท ให้เหลือเพียงรูปร่างรูปทรง ท่าทางที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะและใช้การซ้อนกันของรูปร่างรูปทรงออกมาเป็นผลงานตามลักษณะของลัทธิคิวบิสม์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาข้อมูลเรื่องราวของนางอัปสรมาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสม รูปแบบกึ่งนามธรรมที่แสดงออกถึงความสนุกสนานในท่าร้ายรำของนางอัปสรแสดงออกถึงมิติของรูปร่างรูปทรง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. **ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมข้อมูล** ศึกษาข้อมูลเรื่องราวเกี่ยวกับนางอัปสรผ่านหนังสือ วารสารที่เกี่ยวข้อง และศึกษาผ่านข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. **ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล** นำข้อมูลเนื้อหาเรื่องของนางอัปสรมาวิเคราะห์ประมวลผลเป็นแนวความคิดเพื่อสร้างเป็นงานจิตรกรรมโดยยกเอาเรื่องความสนุกสนานในท่าทางการร้ายรำของนางอัปสรมาสร้างสรรค์ ผลงานนำเสนอทัศนธาตุในส่วนของรูปร่างรูปทรง สี พื้นผิว มิติ ให้ออกมาเป็นผลงาน
3. **ขั้นตอนที่ 3 การสร้างภาพร่าง (Sketch)** โดยการร่างภาพแบบ 2 มิติลงบนกระดาษเพื่อพิจารณาคัดเลือกภาพร่างมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง
4. **ขั้นตอนที่ 4 การสร้างสรรค์จิตรกรรม** นำภาพร่าง 2 มิติที่คัดเลือกโดยผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษามาขยายเป็นผลงานจริงตามขนาดที่ต้องการเป็นรูปแบบกึ่งนามธรรมแสดงออกด้วยการดัดแปลงลดทอนจากรูปแบบเดิมให้เหลือเพียงรูปทรงตามแนวความคิดที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากรูปแบบศิลปะลัทธิคิวบิสม์ สร้างสรรค์ด้วยเทคนิควิธีการสร้างพื้นผิวด้วยเทคนิคซิลค์สกรีนและสีโปสเตอร์บนแผ่นไม้ แล้วจึงระบายสีสร้างรูปร่างรูปทรงนำหนักและบรรยากาศของภาพ

5. ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลและนำเสนอผลงาน จัดทำรายงานศิลปนิพนธ์และแสดงนิทรรศการเผยแพร่ผลงาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ตามกระบวนการคิดและกรรมวิธีทางทัศนศิลป์ มีผลงานศิลปนิพนธ์จำนวน 4 ผลงาน โดยนำท่าทางการรำรำของนางอัปสรมาสร้างสรรค์เป็นงานจิตรกรรมเทคนิคผสม โดยผู้วิจัยจะสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงลักษณะท่าทางที่รำรำ กำลังสนุกสนาน ผ่านรูปร่างรูปทรงที่ได้ลดทอนจากรูปลักษณะที่เสมือนจริง ซึ่งผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจมาจากความประทับใจในศิลปะแบบคิวบิสม์ (cubism) ที่ให้คุณค่าความงามในเรื่องของรูปทรงเรขาคณิต จึงนำแนวคิดของคิวบิสม์มาประยุกต์ใช้จนเกิดการพัฒนาเป็นผลงานที่มีรูปแบบเฉพาะตัว สร้างจินตนาการเป็นรูปทรงใหม่ให้เชื่อมโยงกับเรื่องราวที่ให้ความรู้สึกสนุกสนานในท่ารำรำ เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมเทคนิคผสม โดยได้ใช้ความรู้ที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์จากการสร้างสรรค์ผลงานทั้ง 4 ผลงานในครั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษาและผลการสร้างสรรค์ในประเด็นตามองค์ประกอบศิลป์และทัศนธาตุในผลงานได้ดังนี้

- 1) เส้น เกิดจากการกำหนดขอบเขต ระยะ ลักษณะทิศทางของรูปร่างรูปทรง และ เส้นที่ใช้สร้างรายละเอียดภาพ
- 2) พื้นผิว ลักษณะของพื้นผิวในผลงานชุดนี้ มีความหยาบ เกิดจากการสร้างพื้นผิวด้วยการขีดข่วนเพื่อสร้างลวดลาย การใช้สีโป้วเพื่อให้เกิดร่องรอยพื้นผิว
- 3) รูปทรง เป็นส่วนสำคัญที่สุดในงานเพราะเป็นส่วนที่เน้นให้เห็นเป็นรูปร่างรูปทรงลักษณะท่าทางการรำรำของนางอัปสร
- 4) สี การใช้สีในโทนเดียวกันโดยมีการสอดแทรกสีคู่ตรงข้ามหลายบริเวณ และใช้สีเป็นส่วนในการสร้างน้ำหนักเพื่อให้เกิดมิติผ่านรูปทรง โดยบริเวณที่ใช้สีที่เข้มคือบริเวณที่ทำให้ดูลึกลงไป และบริเวณที่เป็นสีสว่างจะดูมีระยะตื้นขึ้นมา
- 5) ที่ว่าง ในการสร้างผลงาน รูปทรงจะเป็นตัวกำหนดที่ว่าง ที่ว่างเป็นส่วนประกอบของพื้นที่ระหว่างรูปร่างรูปทรงในภาพ ทำให้ภาพดูมีอากาศและไม่อึดอัด

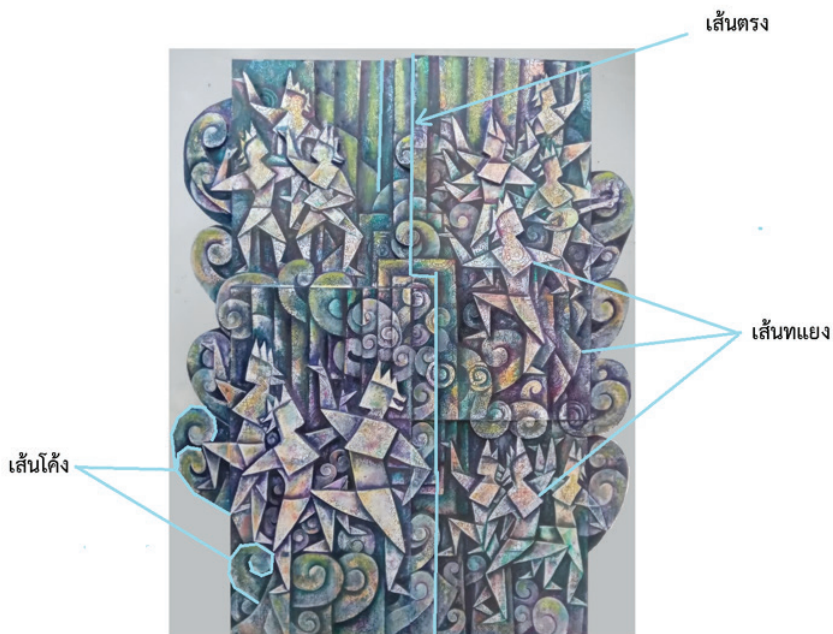
ภาพที่ 1 ชื่อผลงาน “อัสสรสราย” ขนาด : 200x150 เซนติเมตร จิตรกรรม
เทคนิคผสม

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน “อัสสรสราย”

ในการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยมีแนวความคิดสร้างสรรค์จากความสนใจเกี่ยวกับนางอัปสร จึงนำมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะเพื่อสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะรูปแบบจิตรกรรมที่แสดงออกถึงมิติของรูปร่างรูปทรง การร่ายรำที่มีความสนุกสนานผ่านรูปร่างรูปทรงที่ได้ดัดแปลงและลดทอนและสร้างพื้นผิวได้ภาพเพื่อให้ภาพดูมีความสนุกมีมิติมากขึ้น และรูปแบบศิลปะผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากศิลปะมาจากลัทธิคิวบิสม์ ซึ่งในบทความนี้นำเสนอการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงานชื่อ “อัสสรสราย” (ภาพที่ 1) เป็นจิตรกรรมเทคนิคผสม รูปแบบ

กึ่งนามธรรม แสดงเรื่องราวของนางอัปสรและผู้ที่กำลังร่ายรำอย่างสนุกสนาน โดยใช้ท่าทางเป็นสื่อในการแสดงถึงการเคลื่อนไหวด้วยเส้นและรูปทรงเรขาคณิต การทับซ้อนกันของรูปทรงทำให้เกิดมิติของสี มีการเสริมรูปทรงกลมที่เป็นลายผักกูดทำให้โครงสร้างของภาพมีน้ำหนักมากขึ้น ซึ่งการจัดวางทัศนธาตุที่ปรากฏในผลงานชุดนี้ประกอบไปด้วย เส้น (Line) รูปร่างและรูปทรง (Shape-Form) สีและน้ำหนัก (Color-Value) พื้นผิว (Texture) และพื้นที่ว่าง (Space) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้นำมาจัดวางจึงเกิดความเป็นเอกภาพ (Unity) ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์เส้น เส้นเป็นทัศนธาตุที่สำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นตัวกำหนดทิศทางของภาพ กำหนดขอบเขตของรูปร่างรูปทรง ทิศทางของผลงานที่เป็นเส้นประกอบไปด้วยเส้นตรง เส้นโค้งและเส้นทแยง โดยเส้นตั้งคือเส้นที่กำหนดรูปทรงของภาพให้ความรู้สึกถึงความแข็งแกร่ง เส้นโค้งเป็นเส้นที่ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว และเส้นทแยงเป็นเส้นที่ทำให้ภาพเกิดทิศทาง ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงเส้นที่อยู่ในผลงาน

2) การวิเคราะห์รูปร่างและรูปทรง รูปร่าง-รูปทรงที่ปรากฏคือรูปทรงที่ได้มาจากการดัดแปลง ลดทอน จากรูปร่างของนางอัปสรให้เป็นรูปทรงเรขาคณิตที่เป็นลักษณะของคนกำลังเต้นรำ มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกันไป การจัดวางอยู่ในระยะเดียวกัน ทั้งซ้ายและขวาทำให้เกิดความสมดุลแบบซ้ายขวาเท่ากัน รวมไปถึงรูปทรงอิสระที่เป็นส่วนประกอบทำให้เกิดความหลากหลาย ดังภาพที่ 3

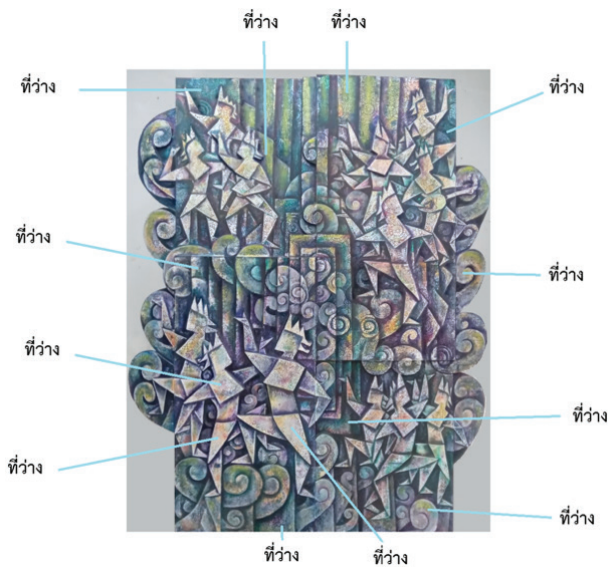
ภาพที่ 3 แสดงรูปร่าง รูปทรงในผลงาน

3) การวิเคราะห์สีและน้ำหนัก การใช้สีในโทนเดียวกันเป็นลักษณะของการคัดความเป็นเด่นของสีในส่วนที่ต้องการให้เห็นเด่นชัด มีการแทรกสีคู่ตรงข้ามในทุกพื้นที่ของภาพ ส่วนพื้นที่ที่มีลักษณะเด่นจะตื้นขึ้นมา สีที่มีความเด่นเป็นรองจะลึกลงไปตามระดับน้ำหนักความอ่อนเข้มของสี ซึ่งสีที่มีความโดดเด่นจะเป็นสีขาว ส้ม เหลือง ซึ่งเป็นส่วนหลักที่แสดงทิศทางโครงสร้างของภาพ และในส่วนบริเวณที่เป็นสีเข้ม เช่น สีม่วง ม่วงแดง เขียว และดำ เพื่อให้เกิดความมืดและน้ำหนักที่เข้มทำให้ดูลึกลงไป สีของบรรยากาศโดยรวมเกิดจากการเพิ่มและลดค่าน้ำหนักสีทำให้เกิดมิติ ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงสีและน้ำหนักที่อยู่ในผลงาน

4) การวิเคราะห์พื้นที่ว่าง ที่ว่างในผลงานจะปรากฏอยู่ที่บริเวณระหว่างรูปทรงของนางอัปสรและรูปทรงอิสระที่อยู่ในผลงาน เป็นพื้นที่ว่างไม่มีการทับซ้อนหรือลวดลาย ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แสดงที่ว่างในผลงาน

อภิปรายผล

การสร้างสรรค์จิตรกรรมเทคนิคผสม “อัสสรสราญ” ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลของนางอัปสร ซึ่งเป็นของวิเศษที่ผุดขึ้นมาจากเกษียรสาคร เมื่อครั้งกวนน้ำทิพย์ในนารายณ์อวตารปางที่สอง นางอัปสรเป็นนางน้ำที่มีลักษณะเป็นทิพย์มีความงามและเสน่ห์บาดใจชายอย่างยิ่ง และเป็นสมบัติส่วนกลางของทวยเทพ (ศักดิ์ศรี แยมน์ดดา, 2527: บทคัดย่อ) และผลงานศิลปกรรมที่ส่งอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ สามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงานตามแบบลักษณะของลัทธิคิวิบิสม์เป็นผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสม ด้านเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ ประกอบด้วยการใช้สีโป้วเพื่อสร้างพื้นผิวฉูดฉาดให้เกิดร่องรอย แล้วจึงใช้การชิลค์สกรีนสร้างลวดลายที่ปรากฏบนกำแพงปราสาท และรูปร่างรูปทรงบางส่วนจะใช้การตัดไม้อัดเป็นรูปร่างแล้วติดประกอบยกกระนาบมิติขึ้นมาจากพื้นภาพอีกด้วย จากนั้นจึงใช้การระบายสีเพื่อสร้างรูปร่างรูปทรง น้ำหนัก มิติและบรรยากาศของภาพโดยใช้สีอะคริลิคและสีน้ำมัน ด้านเนื้อหาเรื่องราวในผลงานแสดงถึงท่าทางการร่ายรำที่ดูสนุกสนานของคนเป็นสื่อในการแสดงออก ใช้รูปทรงมาสร้างเป็นรูปร่างของนางอัปสرتับซ้อนกันไปมาเพื่อให้เกิดมิติ สื่อออกมาในลักษณะของคนที่ได้เห็นรำมีความสนุกสนานรื่นเริงท่าทางการร่ายรำที่ดูสนุกสนานของคน การเคลื่อนไหวของรูปทรงในบริบทที่ให้ท่วงทำนองที่แข็งแกร่งและพลิ้วไหวในขณะเดียวกัน ดังเหล่านางอัปสรที่กำลังเปลื้องเปลือยในระบำอัปสร

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสม “อัสสรสราญ” นี้ ผู้วิจัยมีแนวความคิดในการนำเอาท่าทางการร่ายรำของนางอัปสร มาดัดแปลงลดทอนจากรูปลักษณ์เดิมที่ปรากฏในรูปแบบของคนหรือรูปสลักหินในปราสาท ให้เหลือเพียงรูปร่างรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ แสดงออกถึงการร่ายรำที่มีความสนุกสนานที่มีการซ้อนกันของรูปทรงมาเป็นงานจิตรกรรม และการสร้างพื้นผิวได้ภาพเพื่อให้ภาพมีมิติมากขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจมาจากศิลปะรูปแบบคิวิบิสม์ที่ให้คุณค่าความสวยงามกับการตัดทอนเป็นเหลี่ยมของรูปทรง จึงทำให้ผลงานมีความร่วมสมัยมากขึ้น ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสมจากการผสมผสานของเทคนิคชิลค์สกรีนและเทคนิคจิตรกรรมเพื่อสร้างพื้นผิว อีกทั้งใช้การทับซ้อนของรูปร่างรูปทรงโดยการตัดไม้อัดตามรูปร่างติดประกอบยกกระนาบขึ้นจากระนาบพื้นภาพสร้างเป็นระดับของรูปทรงเกิดเป็นมิติของภาพอีกด้วย จากการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสมเรื่องอัสสรสราญนี้สามารถพัฒนาไปในรูปแบบและเทคนิคอื่นได้เพื่อการพัฒนาต่อยอดงานศิลปกรรมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พลอยชมพู ปุณณวานิชศิริ. (2556). **ลวดลายผ้าถุงนางอัปสรที่ปราสาทนครวัด: ที่มาและรูปแบบ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศักดิ์ศรี แย้มนัตตา. (2527). **นางอัปสร**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไร นาลิวันรัตน์. (2522). **นางอัปสรในวรรณคดีสันสกฤต**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตำนานการกวนเกษียรสมุทร. สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2563 จาก<https://www.unzeen.com/article/1976/>.